

VI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov angaaende Nedlæggelse af Stamstutteriet paa Frederiksborg og nogle dermed forbundne Foranstaltninger, m. m.

(Afgiven af Landsstingets Udvalg den 10de November 1870.)

For at et Stamstutteri skal kunne svare til sin Hensigt: at afgive Materiale til Forbedring af Landhesteaflen, maa det nødvendigvis udvikles i en lang Række af Aar og efter faste Principer, da det kun er muligt igjennem flere Generationer at opnaae den Gensartethed og Constanthed i Racen, som er Betingelsen for en sikker Nedarvning. — Først efterat Frederiksborg Stutteri, som i Fortiden i en viid Udstrækning havde udøvet en særdeles gavnlig Indflydelse paa Landets Hesteavl, ved en beklagelig Omflistning af Principer var blevet reduceret og næsten opløst, søltes levende Savnet af denne Støtte for Landets Hesteavl. Man erkjendte, at der var Tilbagegang i Hesteavl, og at denne burde modarbejdes ikke alene ved et hensigtsmæssigt Præmiesystem, men ogsaa ved Gjenoprettelse af Frederiksborg Stutteri som nationalt Stamstutteri. — Paa dette Grundlag vedtoges Loven af 23de Januar 1862. Men den Hestebestand, paa hvilken den fornøvede Institution byggedes, var meget indskrænket i Tal og temmelig ueensartet i Afstamning, og naar det ikke desto mindre er lykkeliges Stutteriet i den korte Tid, der er forløbet, siden Loven traadte i Kraft, med kun $\frac{3}{4}$ Dele af gammelt Frederiksborg Blod, at nærme sig Maalet saa betydeligt, som Tilfældet er, idet Hestebestanden er gaaet fremad saavel i Godhed som i Gensartethed, tør det sikkert antages, at der nu, da der til at arbejde videre med have et langt større Mate-

riale af Tillægsdyr og Dyvært, i forholdsvis kort Tid vil opnaaes endnu betydeligere Resultater. — Den saaledes stedfundne Fremgang erkjendes vistnok af Enhver, som har kunnet følge Stutteriets Udvikling i de senere Aar. Naar der desuagter omkring i Landet har dannet sig en saa stærk Opinion mod Stutteriet som Statsinstitut (Statsindustri), at Forlangendet om dets Nedlæggelse med større og større Styrke er fremsført i den lovgivende Forsamling, saa har det ikke kunnet undgaaes, at der deraf har udviklet sig en Ufikerhedsstilstand, som uundgaeligt har maattet virke hæmmende paa Stutteriets Udvikling. — Under disse Forhold har Udvalgets Fleertal forenet sig i Dnsket om, at Stutteriets Bestaaen og fortsatte Udvikling kunde sikkes under den i Lovforslaget foreslaaede forandrede Form og mod et saa ringe Offer af Staten som paa-tænkt, saavel som i at beklage, om Regjeringens Bestræbelser i denne Retning skulde af Mangel paa fornøden Tillutning have Stutteriets Nedlæggelse tilfølge.

Efter Fleertallets Anskuelse vil Landhesteaflen, overladt ganske til sig selv, nødvendigvis gaae tilbage og ikke engang kunne tilfredsstille Landets eget Behov af Heste af forskellig Art, da det over hele Landet spredte Tillæg er og maa være indrettet efter at tilfredsstille de Fordringer, der til en vis given Tid stilles til Landhesten af de fleste Liebhaveere og Brugere. Disse Fordringer gaae